

iz „Vertca“. V serce me je razveselilo osobno znati gospoda, katerega še poprej nikoli nissem videl. Poslovivšemu se od njega obetal mi je, da vam še večkrat kaj napiše v pouk in zabavo.

Ta gospod je vaš velik prijatelj in zato iz njegovega peresa dobodete še mnogo krasnih spisov, kakor ste jih uže do zdaj čitali gotovo z velikim veseljem.

I. Tomšič.

Prirodopisno - natoroznansko polje.

K a v a.

Kavo je zaslédil ob 1258. letu neki derviš v Moki, kakor v svojej „Sirskej zgodovini“ pripoveduje Guys, bivši francoski konsul v Alepi. Tega turškega menfha so bili iz samostana zapodili za neko pregreho, in potem je prebival na gôri blizu Moke. Jednóč je zeló ogladnèl. Z germa si nabere nekácega zernija ter ga opeče. Ker je iz tega plodú šel prijeten duh, poskusi ga na vodi kuhati, — in res, dobra pijača je bila. K njemu so hodili tovariši, kateri so to videli ter sami delali, kakor so se bili tamkaj naučili, in zdela se je černa voda tudi njim dobra. To je kava, zaradi katere so dervíšu opróstili vso njegovo pregreho, in knez mesta Moke je samostan sezidal tam, kjer se je prvič kuhala. Verlo naglo so jo začeli piti po sirskej zemlji, po Egiptu in po drugih deželah. V 1555. leto sta dva Sirca prvo kavárno postavila v Carigradu. Glas je na široko póčil, kako je kava prijetna in zdrava človeku. Od vseh krajev je privrélo toliko naroda v mesto, da so učítelji turške vere to pijačo hoteli do kraja prepovedati. Rékali so: „kava ljudém kalí in mami razum;“ a kavopivci so odgovarjali: „nij res! kava um bistrí in razveseljuje serce ter budí v njem pobožna čuvstva.““ Turška vlada je tako mislila, kakor nje učítelji, kateri so pretíli, da bodo vsi kavopivci na sodnji dan černi, kakor je ta pijača; a vse to je bilo zamán, — kava je ostala mej ljudmí. Denes jo pijó vsi izobraženi rodovi, a kder jo pridelujejo in razpošílajajo po vsem svétu, ondod po tisóč in tisóč ljudíj hrano dobiva samo od nje pridelovanja.

V.—š.—

Razne stvari.

Drobtine.

(Koliko ljudíj živi na vsem svetu.) Po najnovéjšej štetvi živi denes na vsej zemlji 1397 milijonov ljudíj. Posamezni deli sveta imajo: Azija 789,907.000 prebivalcev, Evropa 302,973.000 prebivalcev, Afrika 206,007.000 prebivalcev, Amerika 84,392.000 Avstralija 4,563.000 prebivalcev.

Kratkočasnice.

(Nabral V. Jarc.)

* Kmetič, v deževji prišedši v mesto, potoži, da ima v črevljih mokroto. Meščan se mu smeje in velí: „oča, treba kupiti take črevlje, ki bodo vodo deržali.“ — „Moji črevlji,“ odgovori kmet, „vodo uže deržé, kajti ako pride vanje, deržé jo tako, da je ne morem iz njih spraviti.“

* Profesor K. je imel sina, ki je bil tudi profesor. Piše sin očetu, da bi mu poslal nekoliko novcev. Oča mu odgovori: „dvoje utegne biti, namreč: da profesor ali ima novce, ali da profesor nema novcev. Ako profesor ima novce, nij treba, da bi ti je pošiljal; ako li profesor nema novcev, ne more ti jih poslati.“ —

* „Kako mi je vroče!“ trebušat gospod potoži prijatelju, katerega je baš na potu srečal. „Za Boga svētega! zakaj ste li tako oblečen? Čemú v takej vročini imate na sebi dve črni suknji?“ — „O, dovolj mi je žal, da ji imam; a čujte, predvčeranjim mi je umerla svēkerva in denes mi je umerl brat, ter zato sem dolžan nositi dvojno žalovanje,“ odgovori trebušnik.

Računska naloga.

(Priobčil Oto Mayr.)

Tonček, Francek in Ivanek si razdelé 70 krajcarjev tako, da dobi Francek dvakrat toliko, kolikor Tonček, a Tonček trikrat toliko, kolikor Ivanek. Koliko dobi vsak?

Národní uganki.

I. V hižo stopi dvónoga, na rami nese trinogo; v dvónoga plane čvetrénoga, a dvónoga verže trinogo serdita v čvetrénoga, in ta zbeži pod čvetrénoga, ter potem dvónoga séde na trinogo. — Kaj je to?

II. Iz konopljine v jelovino,
Iz jelovine pod pečino,
Izpod pečine v jelovino,
Iz jelovine v konopljino. *Kaj je to?*

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Slovstvene novice.

Na Dunaji je prišla te dni na svitlo: *Podoba Marije*. Mična povest za našo mladino. Izdal in založil M. Stergár. Knjižica obsega 16 strani in stoji samo 10 kr. Našej slovenskej mladini, ki si nabíra zbirko púučnih slov. knjig, priporočamo tudi to mično knjižico, da si jo kupi in vvrsti mej druge knjige. Na prošnjo zgoraj omenjenega izdatelja prevzelo je uredništvo „Vertčevo“ nekoliko iztiskov, ki je daje po 10 kr. Kdor želi knjižico imeti, naj si pride k nam po njo. Po pošti stoji knjižica 2 kr. več.

Te dni smo prejeli 3. zvezek „Beršljana“, ki je polhen lepega in púučnega gradiva za hervatsko mladost. Tretja številka ima 4 mične podobe, mej njimi sliko nepozabljivega škofa S l o m š e k a. „Beršljan“ izhaja vsak drug mesec v Zagrebu in stoji za vse leto 1 gl. 20 kr. Priporočamo ga gorko tudi slovenskej mladini.

LISTNICA. Gg. A. P. v H. I. B.: 5 gl. 60 kr. prejeli in oddali po Vašem naročilu. Sprejmite naš priserčni pozdrav! — P. M. v A.: Ostale otročje igre niso za natis, ker nekatere niso dosti umévne, a druge so zopet otroškej zabávi neprimerne. Porábili smo tedaj samo toliko, kolikor je našemu listu ugajalo. — O. M. v G.: Poslani napev nij sestavljen po muzikalnih pravilih, zatorej ga ne moremo priobčiti. Od ostalih drobtin porabimo, kolikor je dobrega zerna.

Obrazec za risanje.

Vabilo k naročbi.

S prihodnjo številko se začne drugo polletje; zatorej uljudno prosimo vseh ónih čast. gg. naročnikov, ki so si „Vertec“ naročili samo za pol leta, da poteklo naročnino takój obnové.

Uredništvo „Vertčevo.“

V špitalskih ulicah, hiš. štev. 273.

Denašnjemu listu je pridejana muzikalna priloga.

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. Tiskala Klein in Kovac (Egrova tisk.) v Ljubljani.